

Заріна Побережна

*д.е.н., професор кафедри економіки та бізнес-технологій
Державний університет «Київський авіаційний інститут»*

zarina.poberezhna@npp.kai.edu.ua

Денис Братунець

*здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти
освітньо-професійна програма «Логістика»*

Державний університет «Київський авіаційний інститут»

6927637@stud.kai.edu.ua

ВПЛИВ ЦИФРОВІЗАЦІЇ НА ТРАНСФОРМАЦІЮ ЛОГІСТИЧНИХ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ

THE IMPACT OF DIGITALIZATION ON THE TRANSFORMATION OF LOGISTIC BUSINESS PROCESSES

Анотація. Цифровізація є одним із провідних трендів розвитку сучасної економіки, що суттєво впливає на сферу логістики. Її поширення трансформує традиційні бізнес-процеси, сприяючи інтеграції інноваційних технологій у систему управління ланцюгами постачання. У цих умовах логістика набуває стратегічного значення як фактор підвищення ефективності та конкурентоспроможності підприємств.

Abstract. Digitalization is one of the leading trends in the development of the modern economy, significantly influencing the field of logistics. Its expansion transforms traditional business processes by fostering the integration of innovative technologies into supply chain management systems. Under these conditions, logistics acquires strategic importance as a factor in enhancing efficiency and the competitiveness of enterprises.

Ключові слова: цифровізація, логістика, бізнес-процеси, конкурентоспроможність

Key words: digitalization, logistics, business processes, competitiveness

Цифровізація виступає визначальним чинником сучасного економічного розвитку, оскільки вона суттєво трансформує логістичні бізнес-процеси та зумовлює перегляд традиційних підходів до управління матеріальними й інформаційними потоками. Умови глобалізації, зростання обсягів даних, а також постійне підвищення вимог до конкурентоспроможності підприємств сприяють активному впровадженню цифрових рішень, що забезпечують оптимізацію операційної діяльності. Використання інноваційних технологій у логістиці дозволяє досягати більшої ефективності, прозорості та гнучкості управлінських процесів, створюючи передумови для їх стратегічної стійкості. Стрімкий розвиток цифрових технологій формує нову парадигму функціонування логістики, у якій ключовими стають інтеграція автоматизованих систем, аналітичних інструментів і штучного інтелекту, що уможлиблює підвищення якості прийняття рішень та адаптацію до динамічних умов глобального ринку.

Цифровізація у сучасному науковому дискурсі трактується як комплексний процес упровадження цифрових технологій у всі сфери економічної діяльності, спрямований на підвищення ефективності управління, оптимізацію ресурсів та формування нових моделей взаємодії між учасниками ринку. У сфері логістики цифровізація охоплює трансформацію бізнес-процесів, пов'язаних із плануванням, постачанням, транспортуванням, складуванням, управлінням запасами та інформаційними потоками, забезпечуючи їх інтеграцію в єдину цифрову екосистему. Логістичні бізнес-процеси у цьому контексті слід розуміти як сукупність взаємопов'язаних операцій, що спрямовані на ефективне переміщення матеріальних та нематеріальних ресурсів у просторі й часі з метою задоволення потреб споживачів [1].

Цифровізація логістики реалізується через низку ключових напрямів, які формують основу трансформації бізнес-процесів та забезпечують їхню інтеграцію у цифрове середовище. Вона охоплює автоматизацію управлінських операцій, використання великих даних для аналітики й прогнозування, застосування технологій Інтернету речей для моніторингу ресурсів, інтеграцію хмарних платформ та впровадження штучного інтелекту з

метою підвищення ефективності й стійкості логістичних систем. В табл. 1 представлено ключові напрями впливу цифровізації на логістику.

Таблиця 1. - Ключові напрями впливу цифровізації на логістику

Напря́м	Змі́ст	Очікуваний ефект
Автоматизація бізнес-процесів	Використання ERP, WMS, TMS для управління складом, транспортом та запасами	Зменшення витрат часу та людських ресурсів
Великі дані (Big Data)	Аналітика попиту, оптимізація маршрутів, прогнозування ризиків	Підвищення точності управлінських рішень
Інтернет речей (IoT)	Відстеження транспорту, товарів, стану обладнання в реальному часі	Прозорість і контрольованість ланцюга постачання
Хмарні технології	Інтеграція учасників ланцюга постачання в єдину платформу	Оперативність обміну інформацією
Штучний інтелект	Алгоритми оптимізації, автоматичне планування, машинне навчання	Підвищення гнучкості та адаптивності логістики

Джерело: побудовано автором на основі [2,3]

Таким чином, цифровізація виступає системним фактором модернізації логістики, що забезпечує якісні зміни у функціонуванні бізнес-процесів та створює підґрунтя для довгострокової стійкості й розвитку підприємств.

Трансформація логістичних бізнес-процесів під впливом цифровізації зумовлює не лише підвищення ефективності функціонування підприємств та скорочення витрат ресурсів, а й сприяє докорінному переосмисленню управлінських підходів у сфері логістики. Цифрові технології дозволяють створювати комплексні системи контролю та моніторингу, що забезпечують прозорість, передбачуваність і своєчасність усіх операцій у ланцюгах постачання. Такий рівень контрольованості є необхідним чинником для запобігання ризикам і швидкого реагування на зовнішні виклики, зокрема ринкові коливання та кризові явища глобального масштабу. У сучасних умовах цифровізація формує передумови для зростання адаптивності бізнесу, надаючи йому можливість оперативно перебудовувати логістичні процеси відповідно до змін кон'юнктури та вимог споживачів. Важливо підкреслити, що цей процес виходить далеко за межі традиційної оптимізації: він забезпечує формування стійких конкурентних переваг, які базуються на інноваційності, гнучкості та здатності інтегрувати новітні рішення у стратегічний розвиток підприємства. Отже, цифровізація постає стратегічним фактором модернізації логістики, що спрямований на довгострокове забезпечення ефективності та конкурентоспроможності. Така трансформація має незворотний характер, оскільки цифрові технології дедалі глибше проникають у всі сфери управління та стають визначальним критерієм здатності підприємств утримувати стабільні позиції на глобальному ринку в найближчій перспективі.

Література:

1. Gritsenko S.I., Karpun O.V., Kolisnichenko A. Digitalization of logistics company business process in conditions of Industry 4.0. *Intellectualization of Logistics and Supply Chain Management*. 2022. № 11. С.46-56 URL: https://www.researchgate.net/publication/367758096_Digitalization_of_logistics_company_business_process_in_conditions_of_industry_40 (Дата звернення: 12.09.2025).
2. Atieh A.A., et al. The Impact of Digital Technology, Automation, and Data on Logistics Performance. *Logistics*, 2025. № 9 (1): 11. URL: https://www.mdpi.com/2305-6290/9/1/11?utm_source=chatgpt.com (Дата звернення: 12.09.2025).
3. Штельмашук М.С. Цифровізація та автоматизація логістичних процесів: стан і перспективи. *Економіка та суспільство*. 2024. № 68. С. 112-125.